

Het beste dichtbij

Deze nieuwsbrief is een uitgave van: **ABZ De Samenwerking**



Boukje en Egbert de Graaff boeren natuurinclusief in het veenweidegebied

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG. 12

**Korte lijnen maakt Dynamo
voeren een succes**

VARKENS / PAG. 18

**Langer aanhouden
van leghennen**

PLUIMVEE / PAG. 20

08



Mestwetzaken
en Kringloopwijzer

Koeien kijken
met Marijke



10

12



Boukje en Egbert
de Graaff boeren
natuurinclusief
in het veen-
weidegebied

16



Korte lijnen maakt
Dynamo voeren
een succes

18



Luzerneteelt
actueel

Inhoud

- 03 Voorwoord
- 04 Grondstoffenmarkt
- 05 Verbeter voeropname varzen
- 06 Stalverlichting erg belangrijk
- 11 Voor u gezien
- 22 U de koffie. Wij de taart.
- 23 Puzzel
- 23 Vraag en aanbod
- 24 Colofon

20



Langer
aanhouden
van leghennen

ABZ De Samenwerking samen stap voor stap verder

Voor u ligt de eerste gezamenlijke uitgave van de nieuwsbrief van ABZ De Samenwerking. Beide voormalige coöperaties stuurden periodiek een nieuwsbrief naar de leden/afnemers en geïnteresseerde veehouders in Nederland. Vanaf het begin van dit jaar lezen de klanten van Bosgoed ook enthousiast mee.

“Wij staan naast onze boeren en steunen hen daar waar mogelijk. Vooral wanneer de overheid ruimte geeft om met innovatie naar minder stikstofemissie te komen, kunnen wij helpen.”

Marcel Roordink, algemeen directeur



Beide nieuwsbrieven staan boordevol met vooral adviezen en nieuwsberichten op veehouderij en diervoeding gerelateerde onderwerpen. Daarnaast aandacht voor het wel en wee van de coöperatie en haar leden. Het laten samensmelten van de nieuwsbrieven tot één nieuwe uitgave is een zorgvuldig proces geweest, waarbij we het beste uit twee werelden bij elkaar hebben gebracht. Wij hopen dat u als lezer het vertrouwde van uw nieuwsbrief erin terug herkent en tegelijkertijd vooral tevreden bent over de kwaliteit van de informatie. Naast de technisch inhoudelijke kant hebben we ook nagedacht over de manier waarop wij de coöperatie aan u willen presenteren. Onze pay off “Het beste dichtbij” is daarbij het vertrekpunt geweest. We willen vooral blijven benadrukken dat we vanuit de vijf regio's waarin wij actief zijn dichtbij de leden willen staan en daarmee het verschil willen maken. Heeft u aanbevelingen voor deze vernieuwde nieuwsbrief? Stuur dan een mailtje naar: marcom@abzdesamenwerking.nl

Stikstofcrisis

Op het moment van schrijven (eind november) is er een nieuw plan gepresenteerd om uit de stikstofcrisis te komen. In tegenstelling tot de eerder gepresenteerde plannen lijkt er meer rekening met de landbouw gehouden te worden. Echter blijft de teneur dat vooral de landbouw in Nederland moet wijken voor woningbouw en 'nieuwe' natuur. Wij staan naast onze boeren en steunen hen daar waar mogelijk. Vooral wanneer de overheid ruimte geeft om met innovatie naar

minder stikstofemissie te komen, kunnen wij helpen. Ondernemerschap en innovatie hebben de Nederlandse landbouw gebracht tot de top van de wereld. Laten we hopen dat deze ruimte in Nederland ons gegund blijft.

2022, bijzonder in meerdere opzichten

Het jaar 2022 is bijna ten einde en we kunnen gerust concluderen dat 2022 een bijzonder jaar is voor de coöperatie. De oorlog in Oekraïne heeft een enorme prijsverhoging tot effect gehad op diervoedergrondstoffen en energie. Gelukkig konden we vooral in de eerste helft van het jaar profiteren van onze inkoopposities. Onze bedrijfsvoering is een goed geoliede machine, waardoor wij ons steeds goed hebben kunnen aanpassen aan de veranderende markt. Door u te ontzorgen op het gebied van diervoeding + bijbehorend advies beogen wij een stabiele factor in uw bedrijfsvoering te zijn in deze onzekere tijd. U geeft ons het vertrouwen om met u zaken te mogen doen en deelt dat ook met u collega's. Mede daardoor hebben wij in 2022 weer nieuwe leden/afnemers mogen verwelkomen, waardoor wij een mooie plus in de afzetontwikkeling zien. We werken gestaag door om ook in 2023 weer deze rol voor u te mogen vervullen.

Tot besluit

Tot besluit wensen wij u namens Raad van Commissarissen en medewerkers een voorspoedig en vooral gezond 2023 toe en bedanken u voor het vertrouwen in uw coöperatie.

Grondstoffenmarkt

Groeivertraging en toenemende zorgen in de wereldeconomie geven onzekerheid in de markt. Een betere EUR/USD en hoge maïsimport geven druk op de graanprijzen. Raapschroot is hofleverancier eiwitten te noemen.

Macro economie

De EUR/USD heeft afgelopen maanden een dieptepunt van 0,96 laten zien. Op het moment van schrijven (begin december) is deze weer gestegen naar 1,04-1,05. De sterkere euro zorgt voor lagere prijzen in euro's. De wereldwijde groei vertraagt, onder andere in China. Hierdoor zien we ruwe olie duidelijk dalen. Prijzen voor zeevracht, vooral containervracht, dalen stevig. Ook "kleinere" grondstoffen zoals aminozuren en premixen ondervinden veel prijsdruk. Daarnaast zorgt de hoge inflatie voor een structurele toename van productie- en transportkosten in de EU, die ook meetelt in de grondstofprijzen. De oorlog in Oekraïne duurt voort en sleept zich de winter in. Rusland heeft veel terrein verloren, maar treft Oekraïne hard met veel aanvallen op het elektriciteitsnetwerk. In de markt verslapt de aandacht voor de oorlog.

Granen

Op het zuidelijk halfrond zien we voor het derde jaar op rij een La Nina. Dit zorgt voor enerzijds veel regen in Australië en anderzijds erg droog weer in Argentinië. De wintertarwe wordt daar rond december geoogst. In Australië wordt een hele grote oogst verwacht met hier en daar wel waterschade door teveel regen. In Argentinië daarentegen is de tarweoogst heel slecht te noemen door veel te droge omstandigheden.

In de periode januari-maart lijkt de La Nina te verdwijnen met mogelijk meer regen in Argentinië. De inzaai van maïs en soja loopt sterk achter in Argentinië, omdat het nu zo droog is en in de hoop op meer regen verder in het groeiseizoen. Op het noordelijk halfrond zit de wintertarwe in de grond met verder weinig bijzonderheden omtrent het weer. De focus ligt veel meer op import- en exportcijfers. De export van tarwe vanuit de EU is dit seizoen in de zomer hard van start gegaan, doordat het Zwarte Zeegebied vanwege oorlog maar beperkt aan de markt was. Inmiddels is Rusland vanwege een recordoogst en een trage start van de export zeer agressief op de wereldmarkt en verdringt Europa als tarweleverancier naar onder meer Noord-Afrika.

De import van maïs in de EU is zeer hoog. Sinds de graancorridor is er veel Oekraïense maïs geïmporteerd die er nog lag sinds het begin van de oorlog vanuit de recordoogst 2021. Ook importeert West-Europa veel Braziliaanse maïs vanwege goede oogsten in Brazilië. Ondanks hele slechte maïs oogsten in de EU en een vrij krappe wereldbalans is afgelopen tijd het fysieke aanbod van maïs ruim, met prijsdruk tot gevolg. Verderop in het seizoen zijn er wel meer zorgen. Het aanbod van Braziliaans maïs stopt vanaf ongeveer februari. Brazilië heeft dan

de meeste maïs geëxporteerd en schakelt over naar soja export. Oekraïne blijft onzeker. Door onder andere de oorlog is er begin december nog steeds veel maïs van dit jaar niet geoogst en is het nog maar de vraag of dit allemaal nog geoogst en geëxporteerd kan worden.

Eiwitten

De sojamarkeet is deze winter vrij krap. De focus gaat steeds meer naar de nieuwe oogst in Zuid-Amerika. Brazilië ziet er grotendeels goed uit. Bepaalde delen zijn wel te droog, maar algeheel wordt er een recordoogst verwacht. Ook door een stevige areaal groei. Soja uit Argentinië is onzeker door de zeer droge omstandigheden op het moment van schrijven.

Zonnepitschroot HP was tijdens het begin van de graancorridor even ruim beschikbaar. Deze is echter weer snel opgedroogd. Aanbod vanuit zowel Oekraïne als Rusland is moeizaam en krap door de oorlog. Oogsten in Rusland vallen ook tegen. Het aanbod raapschroot is groot te noemen door wereldwijde goede oogsten van raapzaad. Prijzen zijn afgelopen tijd gedaald. De vraag is echter ook zeer groot te noemen. Soja is deze winter duur, zonnepitschroot is moeizaam en duur. Ook eiwitrijke maïsbijsproducten als maïs gluten en maïs DDGS zijn heel moeizaam beschikbaar tegen hoge prijzen. Dus draait er heel veel eiwit vraag naar raapschroot, wat verdere prijsdaling waarschijnlijk beperkt. In ieder geval voor de komende maanden tot de aankomst van de nieuwe oogst soja.



Arjan Teunissen

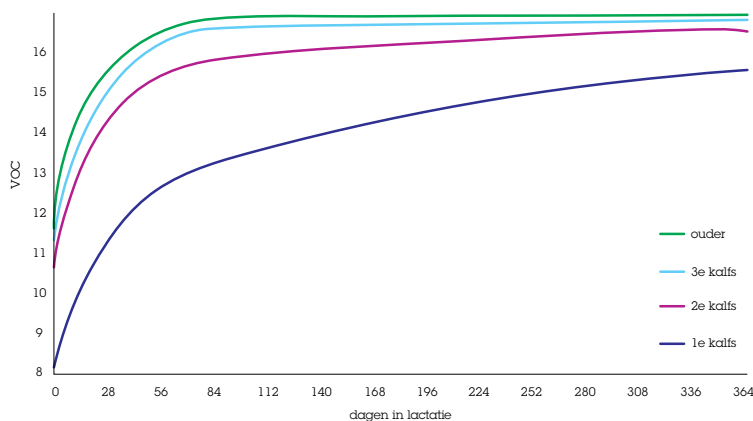
Inkoop en logistiek

06 8219 5184

a.teunissen@abzdiervoeding.nl

Verbeter voeropname vaarzen

Er zijn veel factoren die de voeropname van (verse) vaarzen bepalen. De belangrijkste is het juiste afkalfgewicht, maar ook gedurende haar eerste lactatie kunt u nog veel doen om de voeropname van de vaars op een zo hoog mogelijk niveau te krijgen. Een hoge voeropname capaciteit van vaarzen is de basis voor een zo hoog mogelijke levensproductie van uw veestapel.



Benutting jeugdgroei

De jeugdgroei in de eerste 4 maanden is cruciaal en kan in de latere opfokperiode niet meer ingehaald worden. Elke kg groei tijdens de 1e lactatie kost gemiddeld 7 kg melkproductie. Het is daarom van belang dat vaarzen met het juiste gewicht afkalven. Te vette vaarzen zullen ook een lagere voeropnamecapaciteit laten zien, waardoor de melkproductie onder druk kan komen te staan.

Leeftijd én gewicht bij afkalven

Bij ABZ De Samenwerking bepalen we op elk bedrijf het ideale afkalfgewicht van de vaarzen. Hiervoor wegen of meten we eerst een aantal volwassen koeien (vanaf 4e kalfs met BCS 3+). 85% van dit gewicht moet het afkalfgewicht van vaarzen zijn na het afkalven. U begrijpt dat uw koeien niet de koeien van de buurman zijn. Wij nemen daarom geen

algemene groeicurve als uitgangspunt, maar uw eigen gefokte volwassen koeien.

Voeropname tijdens de 1e lactatie

In bovenstaand figuur ziet u dat vaarzen vooral in het begin van de lactatie een duidelijk lagere voeropnamecapaciteit hebben in vergelijking met de volwassen koeien. Gedurende de lactatie ziet u het verschil duidelijk kleiner worden. Op veel bedrijven zien we dan ook dat oudmelkte vaarzen vaak een dagproductie gelijk hebben aan de oudere koeien op het bedrijf. We spreken dan van vaarzen met een enorme persistentie dankzij een goede voeropname en voeding tijdens de 1e lactatie. Vooral wanneer vaarzen niet te snel worden geïnsemineerd zien we dit. Een 2e kalfs koe is in dit geval dan ook een koe die de productiestijging doorzet.



Tips voor een goede 1e lactatie als basis voor de hoogste levensproductie

1. Te licht en te zwaar afkalven als vaars kost voeropname. Bepaal samen met uw sectorspecialist uw bedrijfsspecifieke ideale afkalfgewicht.
2. Bouw de krachtvoergif van vaarzen geleidelijk op (maximaal 250 gram per dag) en zorg ervoor dat maximaal 50% van het rantsoen uit krachtvoer bestaat. In verhouding met volwassen koeien is de maximale voeropname van vaarzen 20% lager, waardoor er eerder voedingsstoornissen bij vaarzen optreden bij een te hoge krachtvoergif.
3. Gezonde vaarzen zijn uiterst gretig en nieuwsgierig. Zij kunnen heel snel en veel voerdeeltjes selecteren uit het voermengsel. Zorg voor een super goed gemengd rantsoen, zeker voor vaarzen!
4. Vaarzen zijn erg persistent in voeropname en melkproductie. Geef vaarzen met veel melkaanleg een vrijwillige wachperiode voor insemineren.

Afkalven met het juiste gewicht bespaart voerkosten en is dé basis voor een hoge levensproductie!



Geanne van der Pauw

Specialist jongveeopfok

06 8208 1487

geanne@desamenwerking.nl

Stalverlichting erg belangrijk

Met de hoge energieprijzen van tegenwoordig is het verleidelijk om de verlichting in de stal minder lang aan te zetten en uw koeien wat langer in het donker te houden. Echter, wij raden aan om uw melkkoeien dagelijks bloot te stellen aan 16 uur licht, met een intensiteit van minimaal 150 tot 200 lux. De aanbevolen donkerperiode is 8 uur. 5 Lux is dan voldoende en kan goed gedaan worden met een rode lamp. Hiermee heeft u zelf tijdens uw laatste rondje in de stal nog wel zicht, maar kunnen uw koeien hun biologische klok resetten. Dit strikte lichtschema in combinatie met de juiste lichtsterkte heeft namelijk een positief effect op de melkproductie, vruchtbaarheid en groei van uw vee.



Lichtinvloed tijdens de lactatie

Als een koe overdag buiten is, krijgt hij een signaal naar de hersenen. Door dit signaal wordt de afscheiding van het hormoon melatonine verlaagd. Melatonine veroorzaakt slaap en verstoort de productiecapaciteit van de koe. Zodra het melatonineniveau daalt, wordt een ander hormoon IGF-I aangemaakt in het bloed. De functie van het hormoon IGF-I is de bevordering van de activiteit van het dier en daarmee de melkproductie. Daarom betekent meer licht een verhoogde melkproductie. Het verlengen van de daglengte van 12 uur licht naar 16 uur bevordert de melkproductie met 6 tot 15% meer melk. Deze stijging in melkproductie wordt gevolgd door een stijging in voeropname. Vooral in de winter wordt het natuurlijke lichtniveau in melkveestallen meestal niet bereikt via de aanwezige verlichting. In de praktijk is de reactie: minder liters met hogere gehalten. Bij de BSK wordt voor de lagere hoeveelheid melk gecorrigeerd (seizoen correctie).

Verder komt bij melkvee de vruchtbaarheidscyclus na afkalven sneller op gang bij langere daglengten dan bij korte daglengten.

Hierdoor kunnen de koeien sneller geïnsemineerd worden en daalt de tussenkalf tijd. Langere daglengten zijn ook goed voor de rust in de stal: koeien gaan meer liggen, minder staan en minder bewegen.

Invloed van lichtregime bij jongvee en droogstaande koeien

Blootstelling aan een lichtregime van lange dagen en korte nachten blijkt te zorgen voor een versnelde groei bij jongvee (tot 18% hogere groei). Jongvee komt op deze manier ook eerder in de puberteit en heeft een beter ontwikkeld uier. Koeien die tijdens de droogstand juist kortere dagen (6 – 8 uur) en lange nachten (16 – 18 uur) hebben gehad, produceren meer melk (tot ruim 3 kg/dag extra in de eerste 4 lactatiemaanden).

Ideale lichtsterkte in de stal

Tijdens een zonnige dag geeft daglicht tussen de 10.000 en 20.000 lux af. Voor een veehouder is een lichtsterkte van 100 lux nodig om goed overzicht te houden. Voor reguliere werkzaamheden kan 30 lux volstaan, terwijl voor secuur werk zoals melken 250 lux nodig is. Voor koeien in lactatie is minstens 150 lux



Sander van de Kamp

Specialist rundveehouderij
06 8269 8191
s.kamp@abzdiervoeding.nl



“Ook de verwachte levensduur van de lampen speelt in de afwegingen mee. In een melkveestal brandt de verlichting gemiddeld tussen 1.800 en 2.400 uur per jaar.”

nodig in de lichtperiode en maximaal 5 lux in de donkere periode voor een kunstmatig dag- en nachtritme. Voor droogstaande koeien mag de lichtsterkte laag zijn. Als ze daglicht krijgen, is extra verlichten niet nodig. Apart huisvesten met een eigen lichtregime, korte dagen en lange nachten, is ideaal.

Lichtkleur

Met daglicht wordt vitamine D gevormd. Dat is belangrijk voor de stofwisseling en de botontwikkeling. Een lichtbron waarin meer korte golflengten (blauw, groen, geel) dan lange golflengten (rood) vertegenwoordigd zijn, is effectiever in het stimuleren van de biologische klok van een melkkoe. De biologische klok is relatief ongevoelig voor rood licht. Daarom is het advies wit licht te gebruiken bij het sturen van de biologische klok. Rood licht is de meest ideale lichtkleur om in te zetten als nachtverlichting.

Economische overwegingen

Naast de aankoopprijs van de lampen vormt ook het elektriciteitsverbruik een belangrijke kostenpost. Hiervoor dient u de lichtopbrengst (lumen/watt) te vergelijken. Ook de verwachte levensduur van de lampen speelt in de afwegingen mee. In een melkveestal brandt de verlichting gemiddeld tussen 1.800 en 2.400 uur per jaar. Dit wil zeggen dat moderne LED-verlichting met verwachte gebruiksduur van 100.000 uren, 40 jaar kan meegaan! Daarnaast bespaar je met LED-verlichting 60% op de energiekosten. Dit kan een goed jaar zijn om toch eens te gaan uitrekenen of LED interessant is voor op uw bedrijf.

Tips

1. Stel uw melkkoeien en uw jongvee dagelijks bloot aan 16 uur licht met een intensiteit van minimaal 150 tot 200 lux. De aanbevolen donkerperiode is 8 uur met een intensiteit van maximaal 5 lux.
2. Er zijn gratis apps voor smartphones beschikbaar om de lichtsterkte te meten (zoek op 'lux meter' in de Appstore of Google Play). Meet het lichtniveau op de voergang, bij het voerhek en in de ligplaatsen van uw koeien. Meet op 60-75 cm hoogte en op verschillende plaatsen om een representatief gemiddelde te bepalen.
3. Maak maximaal gebruik van daglicht: goed en goedkoop. Houd daarom uw windbreekgaas, lichtplaten, muren etc. schoon!
4. Wees kritisch op de verlichting in uw stal en repareer eventueel kapotte lampen en tl-buizen.
5. Hang verlichting zo laag mogelijk en probeer straling naar buiten te beperken.
6. Hang voldoende armaturen op om donkere plekken te vermijden.
7. Maak de armaturen minstens 1 keer per jaar schoon.
8. Houd rekening bij de aankoop van verlichting met het lumen/watt, de aankoopprijs en verwachte levensduur.
9. Maak gebruik van een lichtsensoren waardoor de verlichting alleen wordt ingeschakeld als het lichtniveau buiten zo laag is dat het in uw stal te donker wordt. Uiteindelijk betekent dit een besparing op energiekosten.
10. Kies voor lampen met een hoge kleurweergave-index (Ra). Kies bij voorkeur voor wit licht (Ra 80-90). Bij wit licht wordt ook een kleurtemperatuur, uitgedrukt in Kelvin, gedefinieerd om de warmte van het licht weer te geven. In een stal kies je voor 4.000 tot 6.000 Kelvin. Dit komt neer op lampen met een kleurcode 850 tot 950 (80-90 Ra en 5.000 Kelvin). Rood licht is de meest ideale lichtkleur om in te zetten als nachtverlichting.

Mestwetzaken en Kringloop- wijzer





Het einde van het jaar is in zicht. De Kringloopwijzer 2022 moet weer ingevuld worden. Voor een aantal bedrijven die met de PlanetProof melkstroom meedoen is de uitslag van het dashboard Milieu & Klimaat in de Kringloopwijzer van belang voor deelname.

Kringloopwijzer

Voor alle bedrijven geldt dat als ze meedoen met de BEX, deze berekening in de Kringloopwijzer gemaakt moet worden. Ga alvast beginnen met invullen, zodat u snel inzicht krijgt in het resultaat wat u behaald heeft.

Uit de Kringloopwijzer is informatie te halen die van belang is voor de voer- en bemestingsstrategie op uw bedrijf. Vul de Kringloopwijzer daarom zo goed mogelijk in.

Voor het invullen van de Kringloopwijzer kunt u veel gegevens automatisch inlezen. Dit geldt voor dieraantallen, melkleveranties, voer-, grond- en mestgegevens. Uw stroom-, gas- en dieselverbruik zoekt u zelf op, deze gegevens moet u handmatig invoeren.

Mestwetzaken

Wanneer u de forfaitaire mestwetberekening doet, is het vooral van belang om te kijken of alle aan- en afgevoerde mest goed is geregistreerd. Dit geldt ook voor de aangekochte kunstmest. Denk hierbij vooral aan de kunstmest die u via de loonwerker op het maïsland hebt gebruikt. Als u gebruik gaat maken van de BEX-berekening, zorg dan dat alle partijen ruwvoer zijn onderzocht en opgemeten. Vergeet niet uw aangekochte ruwvoer en natte bijproducten.

De eindvoorraad mest die u opgeeft bij RVO gaat bijna altijd met de standaardwaarden van N en P2O5. Let op dat RVO bij controle uit kan gaan van andere gegevens. Als u in het afgelopen jaar mest heeft afgevoerd en dit is gewogen en bemonsterd, dan moet u die gehalten ook gebruiken in de eindvoorraad mest. Dit kan grote invloed hebben op de eindvoorraad, dus kijk goed hoe dat bij u is. Heeft u in december een representatief mestmonster genomen, dan kunt u deze uitslag ook gebruiken voor de eindvoorraad mest. Bereken het bemestingsplan van 2022 en bewaar deze berekening. Geef in januari 2023 de eindvoorraad mest-/kunstmest en de aanvoer kunstmest door via de aanvullende gegevens bij RVO.

Voor het komende jaar zijn er de volgende aandachtspunten:

1. Derogatie aanvragen voor 2023. Maak een prognose bemestingsplan 2023. Let op dat de N norm per hectare voor dierlijke mest iets lager is.
2. Als de grondmonsters ouder dan 4 jaar zijn op 1 februari 2023 dan moet u nieuwe grondmonsters laten steken. De derogatie wordt de komende jaren afgebouwd, maar voor de fosfaatdifferentiatie heeft u de grondmonsters ook nodig. Het uitgebreide grondmonster geeft veel informatie die u kunt gebruiken bij het bemesten van het land en is daarom voor u van belang.
3. Let op als u in 2023 mest gaat afvoeren. Vanaf 1 januari geldt het nieuwe rVDM bij de afvoer van mest. Dat houdt in dat u van tevoren aan moet geven dat u mest af gaat voeren. Op de dag zelf geeft u via een app door dat u gaat beginnen met de mestafvoer. Wanneer u klaar bent met het mest afvoeren, meldt u dat bij RVO. Ook de ontvanger van de mest moet melden bij RVO dat de mest ontvangen is.



Richard Snoek

Specialist rundveehouderij

06 5026 3405

richard@desamenwerking.nl



Koeien kijken

met *Marijke*



“Goed beloopbare en schone roostervloeren zijn een voorwaarde voor de koeien om zich goed te kunnen verplaatsen door de stal.”

'Laten we bij de koeien kijken'. Dat is één van de eerste of misschien wel meest uitgesproken termen van mij tijdens een bezoek. Het kijken naar koeien kan fascinerend zijn, maar is daarnaast ook erg belangrijk. Koeien proberen ons veel te vertellen met het gedrag wat ze vertonen. De vraag is alleen of melkveehouders deze koesignalen altijd herkennen. Daarom wil ik de aankomende tijd met u spreekwoordelijk 'koeien kijken', iedere keer behandelen we een nieuw onderwerp.

Allereerst zal ik mijzelf even voorstellen. Ik ben Marijke Rijnsburger en ben 27 jaar oud. Ik heb samen met mijn ouders en vriend een melkveebedrijf met 70 melkkoeien in Zoeterwoude (Z-H). Dit ligt midden in het veenweidegebied. Grasrijke rantsoenen voeren in dit gebied de boventoon. Ik werk sinds 2017 in de buitendienst bij ABZ De Samenwerking (regio West). Ik ben fervent koeien liefhebber en ben graag tussen de koeien te vinden.

Het eerste onderwerp wat ik in deze rubriek ga behandelen zijn de roostervloeren. Niks over stikstof, maar gewoon een praktische kijk vanuit de koe.

De vloer op

Inmiddels staan alle koeien op stal na het mooie najaar wat we hebben gehad. Als de winterrantsoenen gevoerd worden, zeven wij de mest van de koeien om de vertering van het rantsoen te beoordelen. Ik betrap mijzelf erop,

tijdens het verzamelen van de mest, dat ik vaak erg voorzichtig over de roosters loop om maar niet te vallen. Het zou natuurlijk erg knullig zijn tegenover de boer als ik daar straks languit op de grond lig. Soms schiet een koe van de schrik weg en glijdt uit, een pijnlijk gezicht. Daarom in deze rubriek aandacht voor de roostervloer.

Goed beloopbare en schone roostervloeren zijn een voorwaarde voor de koeien om zich goed te kunnen verplaatsen door de stal. Koeien moeten makkelijk bij het voerhek kunnen komen om te vreten, maar ook makkelijk richting de melkstal of melkrobot kunnen lopen. Een gladde en natte vloer leidt tot minder actieve koeien. Op gladde roostervloeren met onvoldoende grip kunnen de koeien minder natuurlijk gedrag vertonen en zult u ook slechter tochtigheid kunnen waarnemen. Koeien gaan als reactie hierop voorzigtiger lopen en passen hun manier van lopen aan op de gladde vloer, vooral de staplengte van koeien wordt korter. De ideale staplengte van een koe

is 90 cm. Tochtige koeien kunnen in de koppel voor veel onrust zorgen, vooral verse koeien en vaarzen zijn dan risicodieren. Deze groep heeft extra grote kans op gewrichtsschade en klauwproblemen als ze worden besprongen.

Dat de vloer te glad is, kan meerdere oorzaken hebben. Ten eerste kunnen mestresten die achterblijven op de roosters na het schuiven zorgen voor glijpartijen. Als deze mestresten opdrogen en door urine weer vochtiger worden glijden koeien makkelijker uit. Ten tweede kan het profiel van de roosters door de tijd heen weggesleten zijn. Het is dan raadzaam de roosters te laten opruwen. Ook rubber is een goede aanvulling om de roostervloeren beter beloopbaar te houden.

Vochtige vloeren zorgen voor meer infectieuze klauwaandoeningen zoals mortellaro. Klauwen van koeien zijn gevoelig voor vocht. Hierdoor wordt de klauw zachter en week, er ontstaan eerder klauwproblemen. De huid in de tussenklauw spleet gaat eerder ontsteken door de combinatie van vocht en lichaamswarmte. Dit is het ideale milieu voor bacteriën die tussenklauwontsteking kunnen veroorzaken.

Probeer daarom de vloeren door middel van een mestrobot of roosterschuij droger te houden. Op een vochtige en vuile roostervloer verspreiden bacteriën zich sneller, waardoor de infectiedruk hoger wordt en de kans van besmetting richting andere dieren ook groter wordt.



Marijke Rijnsburger

Specialist rundveehouderij

06 5345 3629

marijke@desamenwerking.nl

Voor u gezien

In de rubriek "Voor u gezien" laten wij u leuke, handige interessante tips zien die onderweg door het rundveeteam zijn opgemerkt.

Automatische doorrijpoort

Op woensdag 16 november was team West welkom bij team Noord, met elkaar hebben we een mooie dag gehad. In de middag hebben we een gezamenlijk bedrijfsbezoek gebracht bij klant Jan Woudstra en vervolgens de moderne fabriek in Stroobos bezocht. Op het erf van Jan Woudstra zagen we een mooie tip voor andere melkveehouders. Op het erf is een automatische doorrijpoort die door middel van een magneetslot op afstand bediend kan worden.



Ronald Beukeboom

A man with short brown hair and a beard, wearing a dark blue long-sleeved shirt with a 'JOHN BANER DENIM Est. 1986' logo and blue jeans, stands in a grassy field. In the background, several black and white cows are grazing. A large barn is visible behind the trees. The scene is set in a rural, natural environment.

Boukje en Egbert de Graaff boeren natuurinclusief in het veenweidegebied

Onder de naam V.O.F. Veenzicht hebben Egbert en Boukje de Graaff-van Weerdenburg sinds 12 jaar een melkveehouderij in het veenweidegebied rond Nieuwer ter Aa. Ze boeren maatschappelijk verantwoord met veel oog voor de natuur om hen heen.





“We hebben natuurland, zonnepanelen, doen mee met Planet Proof, doen aan slootkantbeheer en weidevogelbeheer.”



In 2010 kwamen Boukje (36) en Egbert (40) in het bedrijf van Boukjes ouders. Die waren aan het afbouwen en molken nog 35 koeien. Boukje en Egbert durfden de overname aan en bouwden in 2014 over de oude ligboxenstal een nieuwe, langere stal. Ze breidden uit naar 90 melkkoeien en 30 stuks jongvee, rood- en zwartbonte Holstein-Friesians. Ze hebben 39 hectare grasland, waarvan sinds 2018 drie hectare natuurland. Door de groei van de veestapel is er snijmais in het rantsoen gekomen. Deze maïs wordt aangekocht. De melk leveren ze onder het keurmerk Planet Proof aan Friesland Campina.

Gebiedsproces

In de omringende polder is een gebiedsproces geweest om een natuurverbinding te maken van de Nieuwkoopse plassen naar de Vinkeveense plassen. In deze puzzel zijn via ruilverkaveling vier bedrijven uitgekocht en alle overige bedrijven versterkt in oppervlakte. Voor de natuurverbinding hebben alle deelnemende boeren op eigen grond een stukje natuur gemaakt.

Boukje en Egbert noemen zich natuurinclusieve boeren. Egbert: “We hebben natuurland, zonnepanelen, doen mee met Planet Proof, doen aan slootkantbeheer en weidevogelbeheer. We hebben dan ook veel weidevogels op ons land, en onze sloten herbergen onder meer drie kolonies zwarte stern met elk zo'n tien nesten.” Egbert werkt nog twee dagen

bij een aannemer en is daarnaast voorzitter van de gebiedscoöperatie Groot Wilnis–Vinkeveen, voortgekomen uit het genoemde gebiedsproces. Als coöperatie denken de 25 deelnemende veehouders graag mee over het stikstofvraagstuk en de toekomst van de landbouw. Deze coöperatie is nu bezig met de aanleg van een veenweide-infiltratiesysteem tegen bodemdaling in de polder. Egbert en Boukje hebben in hun eigen grond al infiltratiedrains liggen. “Die liggen onder slootpeil waardoor de veengrond natter blijft en minder inklinkt, en waardoor er bovendien minder CO2 vrijkomt”, verklaart Egbert. “We doen dit niet voor onszelf – ik heb er geen voordeel van – maar is volledig voor het maatschappelijk belang, op verzoek van de overheid.”

Droogstand

Anderhalf jaar geleden stapte V.O.F. Veenzicht voor het voer over naar De Samenwerking, dat begin dit jaar is samengegaan met ABZ Diervoeding. Er waren al een tijdje problemen met de droogstand, met name in de zomer: de koeien startten slecht op en de kalfjes waren slap. In overleg met rundveespecialist Gerard van Vliet is toen het voer voor de droge koeien, die tot dan min of meer met de gewone koeien aten, beter uitgebalanceerd. De droge koeien krijgen nu een speciaal rantsoen, bestaande uit het hooi van het natuurland, aangevuld met drogekoeienbrok. Boukje, verantwoordelijk voor het jongvee, is heel tevreden: “Het loopt nu als een trein. De biest is goed, de kalfjes doen het goed en de koeien starten probleemloos op. Op die manier kunnen we het natuurland heel mooi tot waarde maken. We kopen ook natuurgras bij, zodat we de droge koeien jaarrond op dit rantsoen kunnen zetten.” Ze hebben tot nu toe nog geen dag spijt gehad van hun overstap, verklaart Egbert.



Gerard van Vliet

Specialist rundveehouderij
06 5589 5109
gerard@desamenwerking.nl

"Bovendien kan ABZ De Samenwerking maatvoer maken, dus een eigen brok of meel met een samenstelling afgestemd op ons rantsoen. Dat vind ik een groot voordeel en daar hebben we al veel baat bij gehad, ook omdat we niet zelf kunnen mengen. We hebben momenteel bijvoorbeeld een erg laag fosforgehalte in de graskuil en kunnen in de brok heel gemakkelijk extra monocalciumfosfaat bij laten persen."

Productieresultaten V.O.F. Veenzicht

Aantal koeien	90
Aantal jongvee	30
Grond	39 hectare grasland
Melkproductie/koe/jaar	9.000 kg
% vet	4,20
% eiwit	3,45
Productie/ha/jaar	22.000 liter
Leeftijd bij afvoer	7 jaar en 9 maanden



Grip op Gras

Egbert is lid van de studiegroep 'Grip op Gras'. Twee weidecoaches vanuit ABZ De Samenwerking, Ronald Beukeboom en Gert Goedhart, begeleiden deze studiegroep, bestaande uit twaalf veehouders. Het doel is om een hoger rendement – lees meer melk – uit vers gras te halen. Egbert: "Door er met elkaar mee bezig te zijn, ben je veel scherper en je motiveert elkaar. De weidecoaches adviseren bijvoorbeeld in beweidingssysteem. Tot voor kort lieten wij onze koeien het gras te kort vreten. Gevolg is dat hergroei te lang op zich laat wachten. Bovendien nemen de koeien te weinig droge stof op. Wij hebben dat opgelost door ze dit jaar een groter stuk land te geven met elke dag een nieuw stuk erbij, afgezet met een draad. In het voorjaar zetten we ook een draad achter de koeien, zodat ze elke dag een stukje opschuiven. 's Zomers vervalt de achterste draad en in het najaar werken we helemaal niet meer met draden. Dit jaar hebben ze veel meer droge stof opgenomen en daardoor ook heel constant en veel meer melk geproduceerd."

Het is arbeidsintensiever, maar het heeft ons veel gebracht." Het maaien heeft afgelopen zomer 100% in dienst van de beweiding gestaan. Het maaimoment op de beweidbare percelen hing daarom niet af van hoeveel gras er stond, maar van het moment waarop de koeien weer het perceel in moesten. Egbert: "Dit is zó goed bevallen, dat doen we komend jaar weer."

Egbert en Boukje hebben sinds dit voorjaar ook standaard niet één maar twee soorten meel op voorraad: Eiwit- en Energiemeel. Zodoende kunnen ze beter sturen bij een energie- en/of een eiwittekort in het rantsoen.

Bodem

Half november liepen de koeien nog steeds buiten. Egbert: "Omdat je merkt dat het meer oplevert, doe je ook je best om de koeien zo lang mogelijk buiten te houden. We hebben overal kavelpaden, dus de infrastructuur is op orde om lang te kunnen beweiden."

Dit jaar hebben we ook anders bemest: een keer vaker kunstmest gestrooid, maar kleinere hoeveelheden per keer om meer smakelijkheid in het gras te houden." Afgelopen najaar heeft Bart Sol, specialist Plant & Teelt bij ABZ De Samenwerking, samen met Egbert een rondje gelopen door het grasland en de pH-toestand met een eigen prikker gemeten. Hieruit bleek dat de pH op veel plekken te laag was, waarna Egbert met de kunstmeststrooier de korrelkalk PhysioMax heeft gestrooid.

Trots

"Ik vind het bijzonder hoe we het bedrijf van mijn ouders hebben kunnen voortzetten en laten groeien", zegt Boukje met trots. "Men heeft ons in 2010 voor gek verklaard toen we hier met 35 koeien begonnen. Toch hebben we hier een levensvatbaar bedrijf kunnen neerzetten."

"Omdat je merkt dat het meer oplevert, doe je ook je best om de koeien zo lang mogelijk buiten te houden. We hebben overal kavelpaden, dus de infrastructuur is op orde om lang te kunnen beweiden."



Luzerneteelt actueel

Als stikstofbindend gewas is de teelt van luzerne actueel geworden.

Binnen het nieuwe GLB geeft luzerneteelt de mogelijkheid om een hogere hectarevergoeding te ontvangen. Luzerne is in het rantsoen een prachtige structuurbron die op dit moment op veel bedrijven goed past. Als specialisten Plant & Teelt staan wij u graag met raad en daad terzijde.

Lees meer hierover in dit artikel en op onze website.

ACTIE!

Luzerne telen met gratis pH analyse op locatie.

Heeft u plannen om luzerne te telen?
Geef dit dan vóór 15 januari 2023 aan bij één van onze specialisten Plant & Teelt of stuur een mail naar aanmelden@abzdesamenwerking.nl.

Zij maken dan een afspraak met u om het perceel te bekijken en de zuurgraad te meten. Samen met u maken we een plan voor een geslaagde teelt.

**“Optimale droge stofpercentage is daarom 35-40%.
Bij voorjaars zaai zal de opbrengst 6-9 ton droge stof
zijn, de volgende jaren is 12-17 ton haalbaar.”**

Teelt van luzerne past goed in het nieuwe GLB

Als u mee doet aan de eco-regeling binnen het nieuwe GLB kan het zijn dat u in de klasse brons, zilver of goud komt. Deze bepalen dan de toeslag per hectare: brons € 60 per ha, zilver € 100 per ha of goud € 200 per ha. De teelt van luzerne valt onder stikstofbindend gewas. Voor een stikstofbindende teelt krijg je een hoge vergoeding waardoor je met al je hectares mogelijk in een hogere categorie komt. Het kan dus lonend zijn om bijvoorbeeld 2 hectare luzerne te telen om op deze manier van zilver naar goud te gaan. Het moet wel een 100 % stikstofbindend gewas zijn en dat is luzerne in tegenstelling tot bijvoorbeeld grasklaver mengsels.

pH bodem erg belangrijk

De zuurgraad (pH) is eigenlijk de belangrijkste factor of u daadwerkelijk luzerne kunt verbouwen. Op kleigrond minimaal een pH van 6 en op zandgrond minimaal 5,5. Als u een uitgebreide bodemanalyse heeft staat de pH daarop vermeld. De meeste bedrijven zullen echter alleen een derogatiemonster in de map hebben en daarom heeft ABZ De Samenwerking een actie voor veehouders die luzerne willen gaan verbouwen, maar de zuurgraad niet in beeld hebben.

Hoog maaien

Maai wanneer er 5-10% van het gewas in bloei staat. Maai 10 cm hoog. Het beste kunt u het gewas maaien bij droog weer en een korte droogperiode, dit ter voorkoming van bladval (=eiwitverlies). Optimale droge stofpercentage is daarom 35-40%. Bij voorjaars zaai zal de opbrengst 6-9 ton droge stof zijn, de volgende jaren is 12-17 ton haalbaar.

Stuur met structuur

Voorjaars- en najaarskuilen kenmerken zich door een krapte aan ruwe celstof. Compenseren van de ruwe celstof kan uitermate goed met eigen geteelde luzernesilage of luzernehooi. Voldoende structuur in het rantsoen houdt de koe actief, het voorkomt pensverzuring en zorgt ervoor dat de hoge voederwaarde van de ruwe celstofarme graskuil optimaal benut kan worden. Bij de huidige voorjaarskuilen zien we veelal een mestscore (3VA-score) van 312 bij het zeven. Dit betekent dat eerst ruwe celstof

en daarna eiwit nodig is. Luzerne is 312 en is dus erg effectief op het functioneren van uw koeien. Luzerne heeft een positiever effect op de voeropname dan bijvoorbeeld tarwestro en stimuleert de melkproductie dan ook meer. Luzerne is rijk aan ruw eiwit en het bevat daarnaast veel vitamines en mineralen, wat de koegezondheid ten goede komt.

Luzerne bindt 300 kg stikstof per jaar

Verder is het volgende van belang bij de teelt van luzerne:

- Geen storende lagen en een goede ontwatering is belangrijk voor diepe beworteling.
- Liefst percelen met een lage onkruiddruk, een vals zaaibed maken is vaak een oplossing.
- Vanaf half maart tot eind augustus kan er gezaaid worden. Hoeveelheid zaaizaad is 30 kg/ha, zaaidiepte 1-2 cm en een rijafstand van 8-12,5 cm.
- Rundveedrijfmest 50 m³ per jaar. Dit is voornamelijk voor de fosfaat- en kalibehoeft. Stikstof bindt de plant zelf met de wortelknobbeltjes (Rhizobium bacterie). Luzerne kan 300 kg stikstof per ha/jaar binden uit de lucht. Rhizobiumbacteriën zijn aan het zaaizaad toegevoegd.



Raymond Tolboom

Specialist Plant & Teelt

06 5786 3459

r.tolboom@abzdiervoeding.nl

Korte lijnen maakt Dynamo voeren een succes



Het beste uit uw varkens halen draagt bij aan het beste rendement op uw erf. Een voorwaarde hierbij is dat ook het beste uit het voer gehaald wordt. Zeker bij de dure grondstofprijzen is het optimaal inzetten van voeders nog belangrijker. Bij ABZ De Samenwerking doen we dit met Dynamo voeren.



Stefan Regelink

Verkoopmanager varkenshouderij

06 2191 7848

s.regelink@abzdiervoeding.nl

Ieder varken heeft een eigen behoefte

Voer voor ieder dier, in elke fase, aansluitend op de behoefte van het varken, dat staat centraal bij Dynamo voeren. Dit klinkt misschien logisch, maar betekent meer dan alleen de EW- en lysine-behoefte. Zo verschillen de nutritionele eisen van varkens behoorlijk. De voeropname per dier verschilt en daarmee wat er in het voer moet zitten. Ook reageert elk dier anders op een samenstelling. Door onderzoek weten we steeds beter wat verschillende type vezels in het voer doen. Van oplosbare vezels tot inerte koolhydraten, elk vezeltje heeft een eigenschap, en elk varken heeft weer andere vezels nodig. Dit verschilt hoofdzakelijk door de voeropname en het type genetica, maar ook de leeftijd van het varken speelt hierin een rol.

Optimaal is beter dan maximaal

Vraagt u zich af waarom het in kaart brengen van de behoefte zo belangrijk is? Dit is nodig om deze zo optimaal mogelijk in te vullen. Alleen dan kan er een maximaal resultaat bereikt worden. Voer kan namelijk een tekort bevatten, maar ook een overschot. Zeker bij vitamines en mineralen kan bij een overschot gewenning of zelfs schadelijke effecten optreden. Ook resulteert een overschot aan nutriënten in een lagere efficiëntie, waardoor er bijvoorbeeld meer fosfor in de mest komt of de Carbon Footprint (CO₂-voetafdruk) bij varkens in een concept te hoog wordt. Alleen als alle nutriënten in de juiste balans zijn, kan het varken het beste uit het voer halen.

Samenstelling en bewerking vullen elkaar aan

Het voer optimaal samenstellen, dat is makkelijker gezegd dan gedaan. We kijken daarom steeds verder. Enkel een samenstelling maken op papier is niet meer voldoende. Waar een varken behoefte heeft aan een rustige vertering, hoge darmgezondheid, maar ook veel energie, kijken we naar het effect van grondstofbewerkingen op de vertering. Een tarwekorrel fijn malen, grof malen of zelfs walsen zorgt voor andere effecten in het dier. Eenzelfde voersamenstelling kan bij een andere bewerking een heel ander resultaat geven.

Sommige grondstoffen moeten fijn gemalen zijn, andere juist grover. In onze fabrieken kunnen wij dat per grondstof bepalen. Zo zorgen kennis en innovatie voor meer resultaat uit onze voeders.

Snel schakelen bepalend

"Het beste dichtbij" is waar we als coöperatie voor staan. We zien dit als een dynamisch geheel van uw varkens, onze voeders en het samen werken aan een plan. In de praktijk zien wij de voordelen van ons werken vanuit de regio. Door onze korte lijnen kunnen we snel schakelen tussen wat we bij u in de stal zien en hoe we hier in de productie op moeten reageren. Juist deze wisselwerking maakt Dynamo voeren een succes. Niet alleen in de stal, maar ook door controles op het eindvoer borgen wij dit succes. Door deelname aan VoederWaarde.nl weten we zeker dat het voer voldoet aan alle wensen die het varken heeft. Want alleen dan kan het varken het beste eruit halen wat ze nodig heeft.



Dynamo voeren

Bij ABZ De Samenwerking voeren we onze varkens volgens het 'Dynamo voeren'-concept. Voeren van varkens is een dynamisch geheel met continue veranderende behoeftes door leeftijd, fase, veranderende genetica en nieuwe markteisen.

Dynamo voeren is voer voor elk dier op elk moment. Waarbij met kennis en innovatie we nog beter onze varkensvoerders op de behoefte van uw dieren aansluiten. Transparant in samenstellingen werken aan uw rendement noemen wij:

Het beste dichtbij.



Voer voor ieder dier zorgt voor meer rendement bij vleesvarkens

Dynamo voeren komt bij vleesvarkens maximaal tot haar recht. Voerkosten hebben een groot effect op het resultaat. Hard groeien, efficiënt met voer omgaan en gezonde varkens zijn bepalend voor het rendement.

Juist dan is het belang van het juiste voer bij het juiste varken nog belangrijker. Een scheve verhouding van nutriënten kan namelijk resulteren in teveel onverteerde voedingsdeeltjes in de dikke darm. Ook een gebrek aan vezels of structuur kan leiden tot onvoldoende darmwerking. Het gevolg: mindere groei, slechtere benutting of zelfs dunne mest en uitval door PIA of olopers.

Met Dynamo voeren kijken we per type voer wat de beste maal- en walstechniek is. Zo houden we de granen grover voor meer structuur. Dit zorgt voor een geleidelijke voerpassage in de maag en darm. Dit ondersteunt een goede darmwerking en gezonde vertering.



Kennis en innovatie zorgen voor meer biggen bij de zeug

Zeugen voeren met als resultaat de beste biggen, dat kan alleen als alles klopt. Zo moet het zeugenvoer op de behoefte van biggen zijn afgestemd. Dan kan als de zeug de juiste conditie heeft van zowel spek als spieren. Want tijdens de lactatie raakt de zeug niet enkel spek kwijt, ook kan ze spier afbreken. Dit valt van buiten niet op, maar bij een te dunne spierlaag kan dit wel grote gevolgen hebben voor melkproductie en herstel.

Met onze GMI-techniek kunnen we de spier en speklagen van zeugen volgen gedurende de dracht en lactatie. Zo zorgen nieuwe innovaties voor meer kennis van de zeugen waarop we kunnen sturen.

Tijdens de dracht zorgen we ervoor dat de zeug een optimale spier- en speilverhouding heeft. Hierdoor kan de zeug beter presteren in de kraamstal, wat resulteert in betere biggen en minder uitval. De zeug herstelt ook sneller waardoor de kwaliteit van de volgende worp ook beter is.

“Waar een varken behoefte heeft aan een rustige vertering, hoge darmgezondheid, maar ook veel energie, kijken we naar het effect van grondstoffbewerkingen op de vertering.”

Langer aanhouden van leghennen

De huidige leghen is opgefokt om lang mee te kunnen. We zien bruine koppels opschuiven richting de 90 weken en steeds meer witte hennen gaan de 100 weken voorbij. Hoe laat u hennen op een goede en verantwoorde manier oud worden en raapt u zoveel mogelijk eerste soort eieren? Lees onze tips.



Evert Bos

Productmanager legpluimveehouderij
06 2125 8718
e.bos@abzdiervoeding.nl

De start

Een hen op een goede verantwoorde manier oud laten worden begint al op het moment dat het dier bij u in de leghennenstal komt. Dé basis is het dier in de opfok en start goed op gewicht laten komen. Met andere woorden: stimuleer de hen niet voordat er voldoende lichaamsgewicht op zit. De meeste hennenleveranciers zorgen er al voor dat de hennen in het voorjaar met niet teveel licht uit de opfok komen, zodat er ook dan de mogelijkheid is om de dieren goed uit te laten groeien. Kortom; er moet veel reserve in de hen zitten.

Verenpak

Voor een duurzame hen is het verenpak van groot belang. Een hen met een goed verenpak voelt zich beter en zal een betere voederconversie halen, doordat ze minder energie nodig heeft om zich warm te houden. Voor een goed verenpak is van belang dat in ieder geval het voer goed is, met name het niveau van niet essentiële aminozuren. Door in voldoende mate goede eiwitgrondstoffen te gebruiken, kunt u dit bereiken. Daarnaast is het goed sturen met de verlichting van belang. Schakel nadat uw hennen goed in productie zijn snel iets terug met licht (met name in de middag) en speel indien mogelijk wat met de kleur van het licht. Vlak bij het behoud van het verenpak ook de rol van bloedluis niet uit. Een bloedluisarme stal heeft een groot positief effect op het functioneren van uw hennen en het voorkomen van problemen.

Eikwaliteit

De kunst bij het lang aanhouden van uw hennen is om ook naar het eind de schaal kwaliteit goed te houden. Belangrijk hierbij is om de calcium/ fosforgehaltes in het voer goed af te stemmen op de leeftijd van de hen. ABZ De Samenwerking hanteert voor de verschillende voerlijnen uit het Stabielo voeren programma het nevenstaand schema om te schakelen in de verschillende fases. Het fase 4 voer is speciaal samengesteld voor de oudere hen na 80 weken. We geven dit voer meer spreiding in calciumbronnen, zodat er meer snel opneembaar calcium beschikbaar is.





Ook de vitamine D3 huishouding wordt vergemakelijkt met dit voer. Deze manier van fasevoeding zorgt ervoor dat de eiwit- en energievoorziening altijd goed is en er niet structureel grit en/of kalksteen toegevoegd hoeft te worden.

Risico's

Aan het voorsorteren op langer aanhouden kleven ook wel wat risico's. Zo is het van tevoren nooit in te schatten hoe een koppel richting het eind blijft presteren en wat dan het moment wordt om nieuwe hennen te kopen. Ook is de weerstand van oude hennen slechter, waardoor het risico op bijvoorbeeld een Salmonella significant groter wordt naarmate de hennen ouder worden.

Rendabiliteit

Aan het aanhouden van hennen zitten grenzen die door meerdere factoren worden bepaald. Een belangrijke factor is de prijs van de hen. Door O.K.T, entingen en de hoge voerprijzen zijn jonge hennen duur geworden en zijn er meer eieren nodig om het geïnvesteerde bedrag terug te verdienen. Streven moet altijd blijven om een zo hoog mogelijk rendement uit de beschikbare productiemiddelen (stal en inventaris) te halen. Doordat de stalbezetting met oude hennen minder wordt en de voederconversie minder gunstig, is er een break even point waarop het beter is om de hen te wisselen voor een jonge hen. Het is lastig om uit te rekenen wat nu het meest voordelige scenario is, omdat u rekening moet houden met een behoorlijk aantal variabelen die door de tijd ook nog eens verschillen. Hieronder een rekenvoorbeeld op basis van een aantal uitgangspunten.

Rekenvoorbeeld met witte hennen

Uitgangspunten

- Voerprijs € 42,00
- Eierprijs € 9,50/100 stuks
- Eierprijs € 1,52/kg
- Kosten 17-weekse hen €5,85
- 92 weken aanhouden: 462 eieren, 27,8 kg ei en 59,11 kg voer POH
- 102 weken aanhouden: 514 eieren, 31,1 kg ei en 66,82 kg voer POH

Bezetting

5 koppels draaien met 92 weken is 385 weken stalbezetting (inclusief 2 weken leegstand / koppel), is gelijk aan 4,43 koppels draaien met 102 weken (inclusief 2 weken leegstand / koppel).

Output uit de stal

	Kosten hennen	Aantal eieren per hen plaats	Kg eieren per hen plaats	Kg voer per hen plaats
5 koppels 92 weken	€29,25	2.310 (€219,45)	139,00 (€211,28)	295,95 (€124,30)
4,43 koppels 102 weken	€25,92	2.277 (€216,31)	137,77 (€209,41)	296,01 (€124,32)
Verschillen in euro's	+ €3,33	- €3,14	- €1,87	- €0,20

Conclusie en opmerkingen

- Bij deze uitgangspunten ligt het rendement op basis van stuksprijs voor de eieren bij beide gevallen even hoog, maar bij een prijs per kg ei is langer aanhouden voordeliger.
- Bij 102 weken bespaart u ook een half keer schoonmaken, vangen en opzetten en DGF en andere heffingen. Dat is in deze berekening niet meegenomen.
- Bij het ouder laten worden van de koppels zal het aandeel 2e soort wat groter zijn en daarmee de gemiddelde eierprijs in de praktijk een fractie lager. Er zullen daarentegen iets minder pluimveerechten nodig zijn, omdat de gemiddelde bezetting een fractie lager ligt.
- Bij een hogere henneprijs (bijv. O.K.T.) en/

- of een lagere eier- en voerprijs wordt het voordeel van langer aanhouden groter.
- Bij een lage henneprijs en hoge eierprijs wordt sneller wisselen aantrekkelijker.

Het blijft natuurlijk bij elke individuele koppel de afweging hoe lang ze door kunnen. Het productiedoel speelt daarbij een belangrijke rol (kg eieren of stuks) en ook de seizoenen waarin een koppel hennen doorheen loopt. In de praktijk zien we vaak dat oude koppels voor de zomer weggedaan worden vanwege de eierprijs en er iets langere leegstand gepakt wordt. Onze legpluimveespecialisten kunnen u altijd ondersteunen bij de keuze voor een voerstrategie die passend is bij uw gekozen productiedoel en het gewenste aanhoudingspercentage.



Erik van der Heijden
06 2125 8719
e.heijden@abzdiervoeding.nl

Hans Wagenaars
06 5314 5770
h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Gert-Jan van Beek
06 8323 3471
g.j.beek@abzdiervoeding.nl

Paul Arens
06 2198 7726
p.arens@abzdiervoeding.nl

De ontwikkelingen van de afgelopen periode houden zowel u als ons voortdurend bezig. De aanhoudende AI-druk in combinatie met een volatiele grondstoffenmarkt brengen de nodige uitdagingen met zich mee. Dit alles geeft voldoende aanleiding voor een keukentafelgesprek. Om dit gesprek op een leuke manier te kunnen voeren, heeft het ABZ Vleeskuikenteam in november een leuke actie bedacht: U de koffie, wij de taart!

Tijdens ons gesprek zouden we graag eens willen ingaan op de technische resultaten in relatie tot de voerprijs. Wanneer u uw cijfers met ons wilt delen, leggen we die naast onze kengetallen en kijken we samen naar welke consequenties dit heeft op de voerprijs.

Bij de reguliere vleeskuikens zijn de genetische potenties enorm. De nieuwe normen vanuit de fokkerij organisaties laten dit ook zien. De gewichtsnorm staat momenteel voor 42 dagen op 2.998 gram met een voerconversie van 1,531. De genetische vooruitgang staat dus zeker niet stil. Bij ABZ De Samenwerking zien we ook dat we steeds meer uit de genetica

kunnen halen en deze steeds beter kunnen benutten.

Binnen het Beter Leven segment staan we ook voor een nieuwe uitdaging om de kuikens op het streefgewicht van 2600-2700 gram af te leveren. Binnen dit segment blijft natuurlijk het streven om technisch zo optimaal te draaien. De eerste resultaten op basis van deze nieuwe gewichtsstafel zijn binnen, dus als u benieuwd bent, dan praten we u graag bij.

Samen een taartje eten?

Afgelopen weken hebben wij al meerdere interessante gesprekken gehad aan de

keukentafel. Bent u ook benieuwd of u het genetisch potentieel benut? Ga dan in op onze uitnodiging en neem contact met ons op. Als u dan voor de koffie zorgt, nemen wij een lekkere taart mee.

Komt u liever naar ons? Geen probleem. U bent ook van harte welkom op één van onze productielocaties in Nijkerk of Eindhoven. Dit bezoek kan dan, indien gewenst, gecombineerd worden met een rondleiding door onze fabriek.

Hopelijk tot ziens!

Puzzelt u mee?

We hebben voor u weer een puzzel bedacht waarmee u kans maakt op een leuke prijs. Puzzelt u mee?

In elk woord zitten minstens twee letters die maar op één manier weg te strepen is. Wanneer u alle woorden hebt weggestreept, blijven er nog een paar letters over. Deze vormen, van links naar rechts gelezen, de oplossing.

Stuur deze oplossing vóór 14 januari 2023 per mail naar: marcom@abzdesamenwerking.nl of per post naar: ABZ De Samenwerking, Postbus 5, 3860 AA Nijkerk (o.v.v. naam, adres en woonplaats).
Veel puzzelplezier en succes!

T H E T N E W U E E N S B E N L F
G R O E I T R A T S M O K E O T E
R N E N N I G E B C S R T B O L E
N E S C D N R E H I J E S E L N O S
E P K E N U E A Z W E I S E D V T
S O E I G O M F R E L A T I E S E
N K N B U P C U F O L S T D R E L
E N L T A S U S V E O L N E S C I J
W I A G W V R O R O H R I O C C K
K H N L R I O E T A E A G G H U R
U E D E P R K I D P A A E L E S E
L R I R S N A K W E I J B A I D W
E S E P V I S I E C O L W S D O R
G T O K U L E G N L H P T U B E U
I J E I T A R I P S N I E U W E L U
D L A A N V A N G A D N E G A I V
S E L F A P P E L B E I G N E T N

AANVANG
AGENDA
APPELBEIGNET
BEGIN
BEGINNEN
CHAMPAGNE
DOEL
FEESTELIJK
FEESTEN
FLES

GELUK
GELUKWENSEN
GEZELLIG
GLAS
GOED
GROEI
HEFFEN
HERSTEL
IDEE
IJS

INKOPEN
INSPIRATIE
JAAR
KANS
NIEUW
NIEUWJAARSCONCERT
OLIEBOL
ONDERSCHIED
ONTWIKKELING
PIJL

PLAN
POEDERSUIKER
PRET
RELATIES
SIERVUURWERK
SLOT
SNEEUWEN
START
SUCCESVOL
TERUGBLIK

TOEKOMST
TOOSTEN
VISIE
VOORSPOED
VUURWERK
WENS



Vraag en aanbod

Aangeboden

8-tons Polyester silo.
Tel. 06 1062 0013

Kieper in zeer goede staat.
Tel. 06 3816 8929

12 grote pakken biologisch stro, 350kg. 10 droogvoerbakken voor vleesvarkens.
Tel. 06 2953 4363

Gevraagd

Wij zoeken een medewerker voor onze melkveehouderij. Dagen in overleg. Graag op zzp-basis. Omgeving Harmelen/Kockengen.
Tel. 0348 44 2065

Een participatie met een melkveehouder/melkveebedrijf.
hierinfomij@gmail.com

4-tons silo.
Tel. 06 1240 9538

Land vanaf 2023, omgeving Lopik.
Tel. 06 4470 8814

Jongvee boxen, 15st.
Tel. 06 1239 6965

Deze en meer advertenties vindt u terug op: www.abzdiervoeding.nl/vraag-en-aanbod en www.desamenwerking.nl/actueel/vraag-aanbod

ABZ De Samenwerking

ABZ Diervoeding | De Samenwerking | Bosgoed Diervoeders



Contactgegevens

Voor alle contactgegevens:
www.abzdesamenwerking.nl

Front Office Nijkerk

033 422 1510
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Eindhoven

040 238 0777
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Volg ons op Social media:

Front Office Haastrecht

0182 50 2344
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Stroobos

051 235 1281
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Bosgoed

055 323 1231
info@bosgoeddiervoeders.nl



Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt coöperatie ABZ De Samenwerking U.A. geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar marcom@abzdesamenwerking.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans, Gerrie van de Poll en Jesca Strien,
marcom@abzdesamenwerking.nl.

De eerstvolgende nieuwsbrief verschijnt in februari 2023.